

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obdo/15/2018
Identifikačné číslo spisu: 5109228820
Dátum vydania rozhodnutia: 25.09.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Anna Marková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:5109228820.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Ing. Róbert Magát - Gryf - reklamné štúdio, Žilina, Bajzova 2415/22, IČO: 33 801 479, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Bugala-Ďurček, s. r. o., Bratislava, Miletičova 5B, IČO: 36 731 544, proti žalovanému: ARTON, s. r. o., Žilina, Komenského 27, IČO: 31 595 154, zastúpenému advokátom JUDr. Rudolfom Adamčíkom, Bratislava, Liptovská 2/A, o zaplatenie 61.542,16 eur, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 23Cb/208/2009, na dovolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 14. júna 2017, č. k. 3Cob/5/2017-340, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 14. júna 2017, č. k. 3Cob 5/2017- 340 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III rozsudkom zo 16. marca 2011, č. k. 23Cb 208/2009-129 vyhovel žalobe a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 61.542,16 eur istiny a 7.711,27 eur náhrady trov konania.

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca sa domáhal, by súd uložil žalovanému povinnosť uviesť pozemok parc. č. XXXX/X - J. v kat. úz. K. do pôvodného stavu, v akom bol pred neoprávneným zásahom a zaplatiť žalobcovi ušlý zisk za obdobie od 04. 01. 2008 do 16. 09. 2009 v sume 39.372,60 eur s DPH a 63.30 eur s DPH za obdobie od 17. 09. 2009 do uvedenia pozemku do pôvodného stavu. Žalobca 27. 10. 2010 vzal žalobu späť v časti určenia povinnosti žalovanému uviesť predmetný pozemok do pôvodného stavu, v akom bol pred neoprávneným zásahom žalovaného. Súd v tejto časti konanie zastavil. Na návrh žalobcu na zmenu žaloby, súd pripustil zmenu pokiaľ ide o výšku uplatnenej škody a to na sumu 51.716,10 eur a DPH /ušlý zisk za obdobie od 04. 01. 2008 do 30. 03. 2010/.

3. Súd prevej inštancie z vykonaného dokazovania konštatoval splnenie zákonných podmienok pre priznanie náhrady škody v zmysle ust. § 415 Občianskeho zákonníka /ďalej len OZ/, ust. § 420 ods.1, ods. 3 OZ a ust. § 442 ods.1 OZ. Žalobca preukázal, že k predmetnému pozemku mal uzavretú nájomnú zmluvu s Poľnohospodárskym družstvom Vajnory ako prenajímateľom a že rozhodnutím stavebného

úradu z 27. novembra 2007, č. ÚKaSP-71/2007-KL-2, ktoré nadobudlo právoplatnosť 3. januára 2008, v znení opravy z 18. marca 2009, č. OS- 175/2009-KL, získal stavebné povolenie na umiestnenie reklamného zariadenia na prenajatom pozemku, teda získal právo, z výkonu ktorého očakával majetkový prospech a to zisk vo forme príjmu z prenájmu reklamného zariadenia. Žalovaný umiestnením vlastného reklamného zariadenia na predmetnom pozemku, bez príslušného stavebného povolenia, porušil svoju právnu povinnosť, vyplývajúcu z ust. § 3 ods. 1, § 415 OZ a § 71 ods. 1 písm. c/ stavebného zákona. Týmto porušením právnej povinnosti žalovaný znemožnil žalobcovi výkon práv, ktoré k prenajatému pozemku mal a žalobcovi vznikla škoda vo forme ušlého zisku, ktorý by mal pri riadnom užívaní reklamného zariadenia, pokiaľ by na predmetnom pozemku nepostavil žalovaný svoje nelegálne reklamné zariadenie. Výška škody spočívajúca v ušlom zisku za obdobie od 04. 01. 2008 do 30. 03. 2010, kedy žalovaný odstránil nelegálne reklamné zariadenie, bola určená v sume 1.925,25 eur mesačne, čo predstavuje na deň 63,30 eur + DPH x 817 dní, spolu 61.542,16 eur. Príčinná súvislosť medzi vznikom škody a jej zavinením spočíva v tom, že žalovaný znemožnil žalobcovi vybudovať na ním riadne prenajatom pozemku reklamné zariadenie, lebo bez potrebného stavebného povolenia si postavil vlastné reklamné zariadenie a umiestnil ho na mieste, ktoré zodpovedalo špecifikácii, uvedenej v rozhodnutí stavebného úradu z 27. 11. 2007. Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie žalobe vyhovel a žalobcovi priznal náhradu trov konania.

4. Na odvolanie žalovaného vec prejednal Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací /ďalej len odvolací súd/ a po preskúmaní napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie rozhodol rozsudkom z 23. mája 2011, č. k. 3Cob/197/2011-206, v znení opravného uznesenia z 20. augusta 2012, č. k. 3Cob/197/2011-210 tak, že zmenil napadnutý rozsudok a žalobu zamietol. Žalovanému priznal náhradu trov konania v sume 9.537,43 eur.

5. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na skutočnosť, že v priebehu odvolacieho konania spoločnosť GRYF - reklamné štúdio, s. r. o., Plevník-Drieňové 307, IČO: 45 939 187 navrhla, aby odvolací súd pripustil na miesto doterajšieho žalobcu vstúpiť do konania uvedenej spoločnosti. Odvolací súd návrh zamietol uznesením z 2. februára 2012 s odôvodnením, že zmluva o predaji podniku nadobudla platnosť 1. januára 2011, teda pred rozhodnutím súdu prvej inštancie. Ďalej uviedol, že pred tým, než sa začal zaoberať meritom veci, skúmal, či žalobca v konaní je aktívne legitimovaný. Na posúdenie aktívnej legitimácie žalobcu v konaní pred odvolacím súdom bol upozornený výzvou z 29. 09. 2011, ktorá mu bola doručená 06. 10. 2011. V priebehu konania na odvolacom súde nedošlo k prevodu ani k prechodu práv na iný subjekt. Právna skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práva, nastala v priebehu konania na súde prvej inštancie, avšak žalobca návrh podľa § 92 ods. 2 O.s.p. nepodal pred vyhlásením rozsudku súdu prvej inštancie, a preto nie je možné použiť výnimku zo zákazu uplatňovania nových skutočností v odvolacom konaní v zmysle ust. § 205 ods. 1 O.s.p. Dospel k záveru, že žalobca ako predávajúci uzavretím zmluvy o predaji podniku s kupujúcim GRYF - reklamné štúdio, s. r. o., stratil vecnú legitimáciu podľa hmotnoprávných predpisov k pohľadávke, ktorá je predmetom sporu, preto zmenil rozsudok súdu prvej inštancie a žalobu zamietol.

6. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca. Na dovolanie žalobcu vec prejednal Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací /ďalej len „dovolací súd“, ktorý uznesením z 22. novembra 2016, č. k. 1Obdo/30/2015-325 napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 23. mája 2011, č. k. 3Cob/197/2011-206 v znení opravného uznesenia z 20. augusta 2012, č. k. 3Cob/197/2011-210 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

7. Dovolací súd vo svojom rozhodnutí uviedol, že sa obligatórne zaoberal procesnými vadami a tzv. inými vadami, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Predovšetkým vytkol nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý zistil zo zápisnice z pojednávania a spočíva v tom, že v zmysle ust. § 213 ods. 5 prvej vety O.s.p. odvolací súd nedoplnil dokazovanie vykonaním ďalších dôkazov, ktorých vykonanie bolo nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci v zmysle ust. § 120 ods. 1 O.s.p. /napr. zmluvu o predaji podniku/. Výslovil názor, že podmienkou preto, aby sa odvolací súd mohol odchýliť od skutkového zistenia súdu prvej inštancie v posudzovanom prípade, bolo doplnenie dokazovania vykonaním ďalších dôkazov, relevantných pre rozhodnutie vo veci samej v zmysle § 213 ods. 5 O.s.p. Pokiaľ odvolací súd takto nepostupoval, jeho konanie je zaťažené tzv. inou vadou konania, majúcou za

následok nesprávne rozhodnutie vo veci v zmysle ust. § 242 ods. 1 písm. b/ O.s.p. Zároveň dovolací súd zistil, že odvolací súd porušil aj povinnosť v zmysle ust. § 213 ods. 2 O.s.p., nevyzval účastníkov, aby sa k možnému použitiu ustanovenia § 476 a nasl. Obchod. Zák. vyjadrili. Z obsahu výzvy, adresovanej len právnenému zástupcovi žalobcu, nie žalovanému, vyplýva, že žalobcu vyzval, aby predložil originál, resp. overenú kópiu zmluvy o predaji podniku s poukazom na to, že rozsudok súdu prvej inštancie bol vyhlásený v čase, keď žalobca podľa fotokópie zmluvy o predaji podniku nebol veriteľom žalovaného. Táto výzva nie je v súlade s ust. § 213 ods. 2 O.s.p., v zmysle ktorého bolo potrebné, aby účastníci boli vyzvaní vyjadriť sa k možnému použitiu právneho predpisu, ktorý pri doterajšom rozhodovaní vo veci nebol použitý a je pre rozhodnutie veci rozhodujúci a ktorým nepochybne je ust. § 476 a nasl. Obchod. zák. Keďže odvolací súd takto nepostupoval, porušil ust. § 213 ods. 2 O.s.p. a zároveň došlo k odňatiu možnosti účastníkovi konať pred súdom, čo je dôvodom na podanie dovolania v zmysle ust. § 237 písm. f/ O.s.p. S poukazom na to, že konanie odvolacieho súdu bolo zaťažené tzv. inou vadou konania v zmysle ust. § 242 ods. 2 písm. b/ O.s.p. a vadou v zmysle ust. § 237 písm. f/ O.s.p., dovolací súd sa nezaoberal ďalšími uplatnenými dôvodmi v zmysle ust. § 241 ods.2 písm. c/ O.s.p., t. j., že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, lebo stanovisko by bolo v tomto štádiu konania predčasné.

8. Krajský súd v Bratislave potom ako mu bola vec vrátená na ďalšie konanie rozhodol znovu rozsudkom zo 14. júna 2017, č. k. 3Cob/5/2017-340 tak, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Žalobcovi priznal plnú náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania.

9. V odôvodnení rozsudku poukázal na ust. § 379 a § 380 ods.1 C.s.p. s tým, že rozhodol bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 C.s.p. a contrario a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny. Ďalej uviedol, že viazaný právnym názorom dovolacieho súdu, po opätovnom prejednaní odvolania žalovaného dospel k záveru, že súd prvej inštancie vec správne posúdil po vyčerpávajúcom dokazovaní a správne rozhodol, keď žalobe vyhovel, lebo žalovaný svojím postupom porušil základné práva žalobcu pri výkone jeho podnikateľskej činnosti. Žalovaný nepredložil žiadny relevantný dôkaz, ktorým by vyvrátil tvrdenia žalovaného /zrejme správne malo byť žalobcu/ o tom, že postavil zariadenie na reklamu na pozemku, ktorý mal v nájme žalobca a bez stavebného povolenia. Žalobcovi preto vznikla škoda vo forme ušlého zisku. Z uvedených dôvodov rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

10. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal v zákonom stanovenej lehote žalovaný dovolanie podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., nakoľko rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacích senátov.

11. V dovolaní podrobne popísal doterajší priebeh konania na súde prvej inštancie a na odvolacom súde tak, ako to vyplýva aj z obsahu spisu.

12. Odklon od ustálenej rozhodovacej praxe vidí dovolateľ v tom, že odvolací súd porušil zásadu viazanosti právnym názorom dovolacieho súdu, pričom konal v rozpore s ust. § 455 C.s.p. a aj so všeobecne ustálenou rozhodovacou praxou napr. uznesením Najvyššieho súdu SR z 31. 03. 2014, č. k. 5Obdo/37/2008, uznesením z 08. 02. 2012, sp. zn. 6Cdo/227/2011 v odôvodnení uvedených rozhodnutí dovolací súd uviedol, že v rámci riadneho zistenia skutkového stavu bolo potrebné vykonať dôkaz oboznámenie listiny Zmluvy o predaji podniku na č. l. 178 a nasl., čo odvolací súd nerešpektoval a nevykonal tento dôkaz ani ako novosti v odvolacom konaní, keďže tento dôkaz bol súdu predložený až v odvolacom konaní, pretože ho žalobca súdu prvej inštancie zamlčal v snahe získať rozhodnutie vo svoj prospech a žalovaný nemal možnosť sa o ňom dozvedieť. Odvolací súd tak porušil pokyn dovolacieho súdu na riadne zistenie skutkového stavu.

13. Ďalej dovolateľ tvrdí, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacích senátov aj pri riešení právnej otázky aktívnej legitímácie, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/195/2014 obsahuje právne vety: „Aktívna legitímácia je stav, kedy účastník

konania je tým účastníkom, ktorý podľa hmotného práva správne mal a mohol žalovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej, alebo pasívnej je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov nenamieta.“ Odvolací súd napriek právnomu názoru dovolacieho súdu, že je potrebné v odvolacom konaní vykonať dôkaz Zmluvou o predaji podniku, práve v súvislosti s riešením právnej otázky vecnej legitímácie žalobcu, ktorú napokon v odvolacom konaní namietať aj žalovaný po zistení existencie Zmluvy o predaji podniku žalobcu, sa otázkou aktívnej legitímácie nezaoberal.

14. Podľa dovolateľa odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe aj pri riešení právnej otázky vzniku a výšky ušlého zisku. Vyčíslenie ušlého zisku je otázkou odbornou a ako taká má byť podľa ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu predmetom znaleckého dokazovania. Pri ustálení hodnoty ušlého zisku je potrebné posudzovať množstvo hodnotových parametrov, obvyklé ceny na strane ušlých výnosov, obvyklé ceny na strane nákladov, ktoré by na získanie výnosov poškodený musel vynaložiť, daňových odvodov z hľadiska dane z príjmu, ktoré by musel odvieť, pričom je zrejme nesprávne započítať do hodnoty výnosov daň z pridanej hodnoty, ktorú by musel poškodený, ako daňovník odvieť štátu po jej vybalansovaní na výstupe /napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. 04. 2009, sp. zn. 4Cdo/319/2008, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. 09. 2009, sp. zn. 4MCdo/23/2008/.

15. Napokon podľa dovolateľa sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe pri riešení právnej otázky príčinnej súvislosti medzi porušením právnej povinnosti žalovaného a vznikom ušlého zisku na strane žalobcu. Žalobca totiž získal stavebné povolenie na postavenie reklamného zariadenia až v roku 2009 a reálne ho postavil až v marci - apríli 2010, pričom mu v tom reklamné zariadenie žalovaného vôbec neprekážalo. V tomto smere dovolateľ poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. 07. 2009, sp. zn. 1Cdo/129/2008 a rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. 10. 2010, sp. zn. 3Cdo/130/2010.

16. Vzhľadom na uvedené dovolateľ žiada napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

17. Žalobca sa k dovolaniu žalovaného písomne nevyjadril.

18. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací /§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej C.s.p./, po zistení, že dovolanie podal včas riadne zastúpený dovolateľ, bez nariadenia pojednávania /§ 443 C.s.p./ dospel k záveru, že dovolanie je opodstatnené.

19. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, ak to zákon pripúšťa /§ 419 C.s.p./, jeho účelom je náprava najzávažnejších procesných pochybení /zmätočných rozhodnutí/ a riešenie otázok zásadného právneho významu a zjednocovanie judikatúry. Dovolanie je prípustné proti dvom skupinám rozhodnutí odvolacieho súdu a to proti rozhodnutiam postihnutým vadou majúcou za následok zmätočné rozhodnutie uvedenou v ust. § 420 C.s.p. a proti rozhodnutiam riešiacim zásadnú právnu otázku uvedenú v ust. § 421 C.s.p. Tým sú určené dva prípustné dovolacie dôvody a to dovolací dôvod spočívajúci vo vadách uvedených v § 420 C.s.p. a dovolací dôvod spočívajúci v nesprávnom právnom posúdení veci za splnenia predpokladov uvedených v ust. § 421 C.s.p.

20. Podľa § 421 ods. 1 C.s.p. dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa zmenilo alebo potvrdilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

21. Ku konaniu odvolacieho súdu je potrebné uviesť, že súdy rôznych stupňov sú späté nielen vnútornými organizačnými vzťahmi a ich pravidlami, ale aj požiadavkami vzájomného rešpektu a autority

súdu vyššej inštancie. Preto úlohou dovolacieho súdu je okrem iného zabrániť tomu, aby sa odvolací súd po zrušení skoršieho rozhodnutia dopustil znova rovnakých chýb, lebo nerešpektoval právny názor dovolacieho súdu, vyslovený v jeho zrušujúcom rozhodnutí.

22. Z obsahu spisu vyplýva, že v prejednávanej veci odvolací súd vydal napadnuté rozhodnutie bez nariadenia pojednávania, na ktorom by vykonal dôkaz, dovolací súdom označený ako dôkaz nevyhnutný pre rozhodnutie vo veci, napr. zmluvu o predaji podniku, resp. by vykonal ďalšie dôkazy. Dopustil sa tým rovnakých chýb, ako v skoršom rozhodnutí, navyše rozhodol bez rešpektovania záväzného právneho názoru dovolacieho súdu, týkajúceho sa ustálenej rozhodovacej praxe v otázke súvisiacej s povinnosťou súdu postupovať podľa ustanovenia § 213 ods. 2 O.s.p. a zaoberať sa aktívnou legitimáciou žalobcu. Odvolací súd sa v novom rozhodnutí aktívnou legitimáciou žalobcu vôbec nezaoberal a zmluvu o predaji podniku nechal bez povšimnutia. Je potrebné zdôrazniť, že napriek nerešpektovaniu záväzného právneho názoru vyslovenému v zrušujúcom rozhodnutí dovolacím súdom, odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia vyslovil, že názor vyslovený dovolacím súdom rešpektoval a že na jeho základe rozhodol. Týmto postupom sa odklonil nielen od zrušujúceho dovolacieho rozhodnutia vydaného v prejednávanej veci /sp. zn. 1Obdo/30/2015/, ale aj od rozhodnutí dovolacieho súdu: sp. zn. 5Obdo/37/2008 z 12. augusta 2009 a sp. zn. 2Obdo/13/2017 z 25. apríla 2018.

23. Dovolací súd dospel k záveru, že v prejednávanej veci došlo k naplneniu predpokladov prípustnosti i dôvodnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., nakoľko popísaným postupom došlo k priamemu odklonu od označených rozhodnutí dovolacieho súdu a rozhodnutia vydaného v prejednávanej veci /1Obdo/30/2015/, čo je odvolací súd v ďalšom konaní povinný napraviť v súlade s ustálenou judikatúrou a prípadný odklon od ustálenej judikatúry dôsledne v zmysle ust. § 393 ods. 3 C.s.p. odôvodniť, čo sa doposiaľ nestalo.

24. Najvyšší súd slovenskej republiky preto dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie /§ 449 ods. 1, § 450 C.s.p./. V novom rozhodnutí rozhodne odvolací súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania /§ 453 ods. 3 C.s.p./.

25. Dovolateľ namietal ďalšie právne otázky, k posúdeniu ktorých dovolací súd nemohol prijať závery, lebo v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu v celom rozsahu absentuje, ako sa s týmito odvolacími námietkami odvolací súd vysporiadal /ide o námietky v merite veci/. Preto závery dovolacieho súdu v merite veci by vzhľadom na nedostatok odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu v tomto smere, boli predčasné.

26. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 :0.

Poučenie:

Proti tomuto uneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.